

TALLINNA ÜLIKOOL
Kehakultuuriteaduskond
Rekreatsioonikorralduse õppetool

Annika Vestel

RULLUISUTAMISE ÜRITUS
FRIDAY NIGHT SKATE

Bakalaureusetöö

Juhendaja: magister, Reeda Tuula

Kaitsmisele lubatud.....

(juhendaja allkiri)

Tallinn 2005

SISUKORD

SISUKORD.....	2
ROLLER-SKATEING ACTIVITY FRIDAY NIGHT SKATE.....	3
SISSEJUHATUS.....	5
1. RULLUISUTAMISE SISU JA VORM	7
1.1 Rulluisutamine kui liikumisvorm.....	7
1.2 Erinevad rulluisutamise vormid ja rulluiskude tüübid	8
1.3 Rulluisutamise organisatsiooniline tegevus Eestis.....	10
2. RULLUISUTAMISE ÜRITUS FRIDAY NIGHT SKATE.....	14
2.1 Friday Night Skate olemus.....	14
2.2 Friday Night Skate ajalugu maailmas ja Eestis	15
2.3 Friday Night Skate korralduslik pool	17
2.4 Turvalisus ja marsruudid FNS-il	19
3. FRIDAY NIGHT SKATE SIHTGRUPI ISELOOM JA RAHULOLU ÜRITUSE KORRALDUSEGA	22
3.1 Metoodika.....	22
3.2 Uurimistulemuste analüüs.....	23
3.3 Järeldused ja ettepanekud Friday Night Skate paremaks korraldamiseks.....	29
KOKKUVÕTE.....	31
KASUTATUD KIRJANDUS	33
LISAD	34
Lisa 1.Rulluiskude tüübid	34
Lisa 2. Friday Night Skate 2005 aasta hooajal.....	36
Lisa 3. Küsitlus.....	37

ROLLER-SKATEING ACTIVITY FRIDAY NIGHT SKATE

Roller-skating has done a big development in a short time. Because of several reasons – roller-skating is an attractive sports activity and it attracts young and old people. Big part of that is because roller-skating opportunities are getting better in Tallinn. Bicycles and roller-skating rink constant building and various selection of roller-skating equipment, where everyone should find suitable for themselves, has been definitely a big help for roller-skating popularity.

Most popular areas in Tallinn are Pirita where new roller-skating rink was built in 2004, Kakumäe and Rocca al Mare where is slight car traffic, nice nature and good quality lane for roller-skating.

Every Friday evening is taking place a roller-skating activity Friday Night Skate in Tallinn. Night skates started in San Francisco in 1989 when a big earthquake damaged roads. From there event spread to Europe and in 2000 it took place in Estonia. Segmentation are various ages young people, average age is 18,6 year old as it is seen from analysis. Skateing on Friday is a very good entertainment and it gives an opportunity for young people to have an athletic and healthy lifestyle. The purpose of Friday Night Skate is to give some other activity beside school (there are many school students in FNS participators) or operating environment, to give chance to rest and offer physical activity.

Bachelor work purpose is to do a questioning for Friday Night Skate participators in August of 19th, September of 2nd and 9th, to get information about people who are involved with action and to get information about Friday Night Skate.

75 roller-skaters filled the questioning and on the basis of that has done question analysis. On 2005 one of the biggest problem was security. At the middle of the summer security company Falck stopped sending their car to Friday Night Skate every Friday. 16 roller-skaters believed that there should be more safety. Most roller-skaters live in Tallinn and priority of Friday Night Skate is social, because 67% of participators said that roller-skating difficulty for them is easy or suitable and 86% are with their friends. Friday Night Skate is attractive free-time spending mode what is enjoyed with nice society. For easy and suitable turn out Friday Night Skate because most of questioning answered are spending their free-time with some more sports activity and they should be admittedly in good fit.

Most of roller-skaters participat weekly or over 2 weeks thereby they are roller-skating first or second year in Friday Night Skate for what is a reason to belive that there are many new comers and lot of experienced roller-skaters. Although there are large percentage 85,3% who are living in Tallinn, but those who don't live in capital may think to organize Friday Night Skate in their own town. Organize FNS outside Tallinn may help to make roller-skating more popular, also help to make roller-skaters routes multifarious and helps for better arrangement in Friday Night Skate.

SISSEJUHATUS

Päris palju on näha rulluiskudel inimesi. Rulluisutamist saab harrastada mitmel erineval viisil ja tasemel. Võib niisama nädalavahetuste õhtutel jalutamise asemel hoopis rulluiskudel liikuda, samas on võimalus osaleda mitmetel võistlustel ning üritustel. Eestis on 4 tegevat rulluisuklubi, kus võimalik arendada oma rulluisutehnikat nii kiiruisutamises kui ilurulluisutamises. Rulluisukudel iluuisutajad ja kiiruisutajad käivad esinemas ja võistlemas nii Eestis kui välismaal

Rulluisutamine on mõnus füüsiline tegevus ja hea vaba aja veetmise viis tervele perele kuna uisutamise kiirus on ise valitav. See sobib kõigile kel rulluisud ning rulluisukaistmed olemas ning omandatud võiks olla ka pidurdamisoskus. Kogu pere üritusena sobib väga hästi reede õhtul kell 20.00 ette võtta rulluisutamiseüritus Friday Night Skate(FNS), mis toimub suveti Tallinnas ja on meeldiv aktiivne vaba aja veetmise viise. Alguse sai rulluisutamiseüritus Ameerikast maavärina käigus, kus autoliiklus oli seiskunud ja see tundus soodne rulluisutajatele, kes olukorra ära kasutasid. Sealt hakkas üritus toimuma iga reede ning nimeks sai vastavalt Friday Night Skate. Eestis toimub FNS juba 5 aastat. Alustatakse mai kuu esimese reedega ja lõpetatakse septembri viimasel reedel. Talvel saab uisutamisega tegeleda reedeti samal kellaajal Jeti Jäähallis, küll aga siis jääuiskudel.

Rulluisuüritusel Friday Night Skate on rulluisutamas igal reedel 50-150 huvitajat. Ebapiisav turvalisus, tegevuste vähesus ootepauside ajal või korraldajate organisatoorsed eksimused ei võimalda üritust täiesti rahuldavalt läbi viia ja naudingut pakkuda.

Bakalaureuse töö autor lähtus teema valikul rulluisutamisest kui perspektiivikast ja kiirelt arenevast spordialast Eestis nii harrastajate kui sportlaste seas, isiklikust aktiivsest huvist valdkonna vastu ning Tallinna Ülikooli bakalaureusetööde hulgas sellist teemat põhjalikumalt käsitlemist mitte leiduva töö olemasolust.

Bakalaureusetöö eesmärk on anda ülevaade rulluisutamise võimalustest ja tutvustada lähemalt ning aidata kaasa harrastajatele ja rulluisutamisest huvitujatele sobiva ürituse Friday Night Skate paremale korraldusele.

Lähtudes töö eesmärgist on autor seadnud järgmised ülesanded:

- Teemakohaste allikate põhjal anda ülevaade rulluisutamise ja rulluisutamise üritusest Friday Night Skate.
- Viia läbi küsitlus Friday Night Skate osalejate hulgas, et välja selgitada üritusel osaleva sihtgrupi iseloom ning hinnata nende rahulolu ürituse korraldusega.
- Küsitluse analüüsimise tulemusena teha ettepanekud ürituse paremaks korralduseks.

Bakalaureusetöö esimeses osas käsitletakse rulluisutamise sisu ning rulluisutamise erinevaid vorme, tutvustatakse erinevat tüüpi rulluiske ning seda, kuidas valida omale sobivat varustust. Samuti antakse ülevaade Eestis aktiivselt tegutsevatest rulluisuklubidest. Tutvustatakse ka erinevaid rulluisutamise seotud võistlusi ja üritusi.

Bakalaureusetöö teine osa keskendub Friday Night Skate üritusele kui rekreatiivsele rulluisutamise üritusele Tallinnas. Detailsemalt on esitatud ürituse olemust, ajalugu ning Friday Night Skate korralduslikku poolt.

Töö kolmandas uurimuslikus osas annab autor ülevaate ning analüüsib Friday Night Skate-i sihtgrupi iseloomu ja ürituse korralduslikku aspekti Friday Night Skate osalejate seas läbi viidud küsitluse põhjal.

1. RULLUISUTAMISE SISU JA VORM

1.1 Rulluisutamine kui liikumisvorm

Rulluisutamine nõuab harrastajalt väga head tasakaalutunnet, rulluiskude olemasolu ja siledat asfaltteed. Põhiolemuselt sarnaneb rulluisutamine jääuisutamisele, aga erinevus seisneb uiskudes. Rulluiskudel on rattad all ja nendega sõidetakse mööda asfalti, jääuiskudel aga jää. Natuke erinevad ka jää- ja rulluisutamine uisutehnika. Jääluuisul on pidur uisutera eesotsas, rulluisul aga tagumises otsas spetsiaalne pidurdusklots. Samuti tõugatakse jääl uisutades ettepoole, et kiirust juurde saada, rulluisutamisel aga külje peale.

Rulluisutamine on muutunud jooksu, kõndimise ja teiste harrastavate tervisespordialade kõrval järjest populaarsemaks. Spordiala harrastatavusele on kaasa aidanud kindlasti ka suurenenud rulluisuvarustuse pakkumise valik spordipoodides ja igaüks peaks küll leidma omale sobivaima. Valik algab fitness-rulluiskudest ja lõpeb proffidele mõeldud varustusega ning turvalisuse tagamiseks leidub igas rulluiske müüvas poes piisav valik rulluisukaitsmeid.[1]

Viimastel aastatel on rulluisutamine kui üks uudsemaid liikumisvorme ka Eestimaal üsna suure populaarsuse saavutanud [1]. Tervislikkuse aspektist kulutab rulluisutamine sama palju kaloreid kui jooksmine, kuid rulluisutamine mõjub liigestele palju vähem. Regulaarne rulluisutamine mõjub kogu kehale, arendab tasakaalu ning arendab tõhusalt reie- ja tuharalihaseid. Rulluisutamine pakub erinevaid sportimisvõimalusi: hoki, iluuisutamine, kiiruisutamine ja trikid. Samuti pakub rulluisutamine lõõgastumiseks palju võimalusi. Kõiki rulluisutajaid ühendab kogemus läbi elatud erutusest, liikumisvabadusest ja kiirusest, mida peaaegu hõõrdevabad rattad uiskude all lubavad saavutada. [2]

"Rulluisutamine läheb edasi, tal pole enam tagasiteed. Oleks tore, et ükskord oleks meil nii nagu Roomas oma tänavarullitamisest. Praegu on meil Lauluväljakult algavad Maijooksud. Sama võiks olla rulluiskudel." (tsiteeritud Külli Tammik. 2000 aasta) [3]

Tõsiasi on, et rulluisutamine jääb siiski suuremalt jaolt suvespordiks. Vaatamata sellele, ostab üha rohkem inimesi omale rulluisu varustust. Iga aastaga paraneb ka teede, eriti kõnniteede

kvaliteet, mistõttu paranevad võimalused ala harrastamiseks. Eriti palju on uisutajaid näha Rocca al Mare ja Kakumäe piirkonnas. Seal on kena loodus, head siledad teed ning vähene liiklus.

1.2 Erinevad rulluisutamise vormid ja rulluiskude tüübid

Populaarseks on muutunud rulluisutamine tänavatel, kus eriti noored kasutavad rulluiske transpordivahendina. Rulluisutamine on mugav ja kiire liikumisvorm linnatänavatel, oskuslik sõit võimaldab praktiliselt kõikjale kiiresti jõuda ja ligi pääseda [1]. Rulluiskudega võib sõita ka spetsiaalselt selleks ettevalmistatud aladel, rambil ning mängida rullhokit, teha erinevaid hüppeid ning harjutusi. Trikitamine on levinud rohkem noorte seas.

Rulluisutamisel kui spordialal peetakse sarnaseid võistluseid kui iluuisutamisel – üksiksõit, paarissõit, rulltants (võrdlusena jäätants) ja grupisõidud ehk showprogrammid. Sellise võistlemisega tegelevad Eestis näiteks Rulluisuklubi Vigurid liikmed. Võistlusspordiks on ka kiirrulluisutamine, kus mitmesugustel kiiruisutamisele sarnastel võistlusaladel jõudu katsutakse. Eestis korraldatakse terve rida võistlusi ja võistlussarju, kus erinevate rulluisuklubide liikmed ja individuaalsed võistelda soovijad paremusjärjestuse selgitavad.

Harrastusrulluisud

Harrastusrulluisud (*recreational inline skates*) on enamlevinud rulluisutüüp. Saabas valmistatakse peaaesjalikult plastikust ja sünteetilisest kangastest, sellel on kõrge ja jäik pahklutugi. Saapa alumine osa tavaliselt nõoritakse kinni, ülemine osa – pahklutugi – fikseeritakse ümber jala pingutatava pandlaga. Lihtsamatel harrastusrulluiskudel on plastikraamid, täiuslikumatel metallraamid. Tavapäraselt kasutatakse neljarattalisi raame ja suhteliselt väiksemaid rattaid läbimõõduga 74-80 mm. Harrastusrulluisud sobivad nii pühapäevaseks lõbusõiduks, mõõdukaks treeninguks kui ka esimestel võistlustel kaasa löömiseks. (Lisa 1) [4]

Harrastusrulluiskudel näeb palju rulluisutajaid tavalises tänavapildis. Enamik tervisesportlastest sõidavad neil. Siiski võib öelda ka seda, et harrastusrulluisud on rohkem levinud naiste seas.

Hinnaklass jääb 2000-3000 EEK vahele, olenevalt sellest, kas osta metallraamiga rulluisud või plastikust raamiga.

Treeningrulluisud

Treeningrulluisud (*fitness inline skates*) sarnanevad põhiolemuselt harrastusrulluiskudele. Samas on need siiski oluliselt kergemad, istuvad täpsemalt ja mugavamalt jalga, pahklutugi on madalam ning võimaldab jala ette-taha suunalist kaldumist. Kasutatakse suhteliselt pikki metallist uisuraame, nende asendit saab saabaste all reguleerida. Tavaliselt on treeningrulluiskudel viis ratast läbimõõduga 78-84 mm. Treeningrulluisud sobivad sportlikuks treeninguks ja võistlemiseks rulluisutamise põhitõed hästi omandanud harrastajatele, kes läbivad pikki distantse.(Lisa 1) [4]

Treeningrulluiskudel sõidavad rohkem mehed, kellele oluline kiirus. Sobivad ka võistlemiseks, aga rulluisud ei ole tehtud täpselt võistleja jala järgi, nagu seda saab tellida võistlusuiskude ostmisel.

Hinnaklass jääb 3000-4000 EEK vahele.

Võistlusrulluisud

Võistlusrulluiskudel (*speed inline skates*) on suhteliselt pikad metallraamid, väga jäik süsinikkiust ning epoksüüd-vaigust saapatald ja madal nahast saapapealne, pahklutuge ega pidurit võistlusrulluiskudel tavapäraselt pole. Kasutatakse erinevaid rattavariante: 580-84 mm või 4100 mm või 3100 mm+184 mm. Võistlusrulluisud sobivad vaid kogunud rulluisutajatele. Kui harrastus- ja treeningrulluisud saab tavaliselt osta tervikkomplektina, siis võistlusrulluiskude puhul valitakse ja ostetakse saapad, raamid, rattad ja laagrid sageli eraldi ning on võimalik ka tellida eraldi saapad, mis tehtud just sõitja jala järgi.(Lisa 1) [4]

Võistlusrulluiske kasutavad enamasti professionaalsed rulluisutajad, kes käivad mitmesugustel võistlustel. Näiteks sobib selline rulluisutamise vorm ka teiste alade sportlastele ja harrastajatele treeningvormiks, eriti suusatajatele.

Hinnaklass sõltub sellest, kui kvaliteetseid rulluiske soovitakse. Võistlusrulluisud saab kätte ka 3000-4000 EEK eest, aga tõeliselt kvaliteetse varustuse, meistriklassi varustuse hinnad algavad 10 000 EEK-st.

Trikirullisud ehk stuntrullisud

Trikirullisud (*aggressive inline skates*) on õige valik trikkide tegemiseks skateparkides, rullisurambil, teeservadel, käsipuudel. Nendel uiskudel on kulumisplaadid ja väga väikesed rattad. Trikirullisud peavad vastu “karmile” rullisutamisele. (Lisa 1) [4]

Karmiks võib nimetada rullisutamist skateparkis ja muudes spetsiaalselt ettevalmistatud kohtades – kõikvõimalikud hüpped ja rampidel liikumine. Trikirullisud ei ole mõeldud pika maa läbimiseks.

Hinnaklass 1500-7000 EEK

Ilurullisud

Enamus kujundeid ja liikumisi, mida jääl saab sooritada iluuisudega, on võimalikud ilurullisudel (*freestyle inline skates*). Ilurullisud saarnaneb iluuisusaapale, uisuraami esiotsale on kinnitatud otspidur. (Lisa 1) [4]

Ilurullisud on mõeldud spetsiaalselt ilurullisutamiseks, pikema maa läbimine võib olla vägagi vaevaline.

Hinnaklass 1000-3000 EEK

Hokirullisud

Hokirullisude (*hockey inline skates*) ehitus saarnaneb paljuski jäähokiuiskude ehitusele. Uisusaapad on õmmeldud nahast, korraliku kinni nõõrimise korral istuvad need väga tihedalt jalga. Hokirullisude rattad võimaldavad väga äkilisi kiirendusi, pidurdusi ja pöörded, just selliseid tehnilisi manöövreid sooritada nagu hokimängus vaja on (Lisa 1) [4]

1.3 Rullisutamise organisatsiooniline tegevus Eestis

Eestis toimuvad nii mitmedki rullisutamise organiseeritud võistlused ja võistluse sarjad. Eestis registreeriti 1993 aastal esimesed rullisuklubid ja toimib ka Eesti Rullisutamise Föderatsioon, mis kuulub Euroopa Rullisutamise Konföderatsiooni. Rullisuklubid maksavad

liikmemaksu Eesti Rulluisutamise Föderatsioonile, mis annab klubide liikmetele õiguse kaasa teha kõigil Euroopa ja maailma rulluisuvõistlustel. Rulluisutamise Föderatsiooni põhiülesandeks on hallata ning organiseerida rulliluisutamine, rullhoki ja rullkiiruisutamise klubilist tegevust. Aastal 2005 puudus Föderatsioonil riigieelarve, seega kõik kulutused katavad klubi sportlased või nende vanemad. (Küllil Tammik, 2005 aasta)

Eestis toimub palju firmade poolt korraldatavaid sarju, mis igal aastal kindlal ajal aset leiavad ning neil osalejate arv kasvab. Võistlused ja sarjad on osavõtuks nii firmadele, kui ka individuaalselt. Nimed on kõigil võistlustel, üritustel ja sarjadel vastavalt oma sponsoritele.

Aastal 2005 toimus hulk võistlusi[5]:

- Eesti Meistrivõistlused (MV) – Tartus 04.06.-05.06.2005 – distantsid 500m ja 20km
- Saku Suverull – 12.08.-13.08.2005 Otepääl – rahvusvaheline võistlus, mida toetab Saku Õlletehas. Tegemist on rohkem rullsuusa üritusega, kuid sõita saab ka rulluisukudel, kuid rulluisutajatele on eraldi start ja arvestus.
- Esmofon Grupp Rullisu Karika Võistlused – karikavõistlused, mille käigus erinevad sõidud – eraldistart, jälitussõit, punktisõit, Rullisu Ralli
- Hawaii Expressi Uisumaratonide Sari – Hawaii Expressi auhindadele toimuv rulluisumaraton erinevates Eesti paikades (Elva, Toila-Ontika, Vasalemma, Viimsi, Paldiski). Distantsid 10-50km
- Viimsi Rullisu Maraton – distants läbib Viimsi mereäärset rada
- Salomon Cup – peaspponsor Salomon
- Maximus Cup – võistlussari, kus on palju etappe ning mis iga kord toimub erineval rajal (Pirita, Pühajärve, Viimsi, Pärnu ja Haabersti)
- ABEC Jaanisõit – ainult ABEC rullisuklubi sisene võistlus

Loomulikult on igas väiksemaski linnas, kus võimalik rulluisutamisega tegeleda, omad klubid või kooslused, kes koos rulluisutamas käivad. Järgnevalt on välja toodud neli suuremat rullisuklubi.

Rullisuklubi ABEC

Rullisuklubi ABEC ühendab kiirullisutamisega aktiivselt tegelevaid inimesi igas vanuses, nii algajaid kui edasijõudnuid. Rullisutamine on enamuse ABEC-i liikmete jaoks tervisesport ja rullisuüritustel on tähtis osavõtt, mitte võit. Samas on nende hulgas ka mitmeid, kes treenivad eesmärgiga saavutada väga häid tulemusi nii kodumaistel kui ka rahvusvahelistel võistlustel.

Klubi eesmärk on populariseerida rullisutamist Eestis, ühisel nõul ja jõul muuta rullisutamise keskkond paremaks ja turvalisemaks, samuti korraldada ühiseid üritusi nii rullirajal kui ka vabal ajal. [5]

Rullisuklubi T-Rull

Rullisuklubi T-Rull koondab enda alla tippspordiga tegelevad rullisutajad, kes treenivad aasta läbi kas suuskadel, rullsuuskadel või rulluiskudel. Nad võistlevad nii välismaal kui ka Eestis. Klubisse kuuluvad on tippportlased, kes tegelevad ka suusatamisega ning esindavad Eestit ka välismaal. [6]

Rullisuklubi Rullest

Klubi kuulub Eesti Rullisutamise Föderatsiooni, Euroopa Rullisutamise Konföderatsiooni ja Eesti Olümpiakomiteesse. Spordiklubist Rullest on välja kasvanud ka kaks pisemat rullisutamisest klubi Step by Step ja Little Step.

Klubi tegutsemise esialgseks eesmärgiks oli tutvustada lapsi atraktiivse spordialaga, esineda ilurullisukavadega mitmesugustel kultuuriüritustel. Hiljem on võimalus osaleda rahvusvahelistel võistlustel. [7]

Rullisuklubi Vigurid

Klubi kuulub Eesti Rullisutamise Föderatsiooni, mis omakorda kuulub Eesti Olümpiakomiteesse ja Euroopa Rullisutamise Föderatsiooni.

Klubis saab tegeleda nii harrastusspordiga, tippspordiga ja samuti treenida esinemisteks Eestis. Eestis toimub esinemisi päris palju. Näiteks on nad esinenud Õllesummeril, klubis Hollywood, andnud Linnahallis kontserte, samuti osalenud erinevates linnades meelelahutusprogrammides.

Klubi tegeleb show programmidega. Palju on esinetud Eestis ja osa võetud paljudest võistlustest Euroopas. [8]

2. RULLUISUTAMISE ÜRITUS FRIDAY NIGHT SKATE

2.1 Friday Night Skate olemus

Friday Night Skate (FNS) on rullisuisuüritus, mis toimub kevadest sügiseni igal reedel Tallinnas. Ametlikke rullisuisutamisi alustatakse mai esimesel reedel. Aastal 2005 toimus esimene ametlik FNS 6.mai. Sügisel lõpetatakse septembri viimasel reedel. Edasi toimuvad mitteametlikud FNS-d ja rullisuisufanaatikud veerevad mööda linna ringi kuni lume ning jää tulekuni. [8]

Üritus toimub tasuta. Ainuke kulutus on muretseda rullisuisud ja rullisuisukaitsmed, mis maksavad päris palju, kui on plaan osta korralik komplekt. Loomulikult saab rullisuiske ka laenutada, kuid selle teenuse hind on samuti kallis. Näiteks A&T Sport laenutab rullisuiske terveks päevaks 120.- eest.

FNS tutvustab rullisuisutamist Eesti rahvale ja üritab spordiala populariseerida kõigile neile, kes natukenegi rullisuisutada oskavad, rullisuisuvarustust omavad ja pidurdada oskavad. Üritusele võib minna perekonnaga, sõpradega või üksi. Alati ei pea veetma reede õhtut kuskil pubis, klubis või toas televiisorit vaadates vaid võib tegeleda tervisespordiga. Ürituse eesmärgiks on pakkuda vaheldust igapäevaelule, luues võimaluse vabal ajal puhata, end töökeskkonnast välja elada ning pakkuda füüsilist tegevust.

Rullisuisutamine on aktiivne tegevus, mis pakub kõigile uisutajatele suurt rahuldust. FNS on oma olemuselt väga hea ja kiiresti arenev sotsiaalne üritus – rahvas koguneb, koos tegutsetakse ja suheldakse, luuakse meeleolu, et kõigil oleks hea ja meeldiv. Seltskond on igal reedel enamasti sama, seega on uusi sõpru kerge leida, kuna enamusel on vähemalt üks ühine hobi – rullisuisutamine.

Rullisuisuüritus muutub iga aastaga aina populaarsemaks. 2000-ndal aastal ei kogunenud reede õhtuti kell 19.30-20.00 Jaani kiriku ette niivõrd palju uisutajaid kui praegu. Esimesel aastal käis pidevalt uisutamast ~50 inimest. Praegu tuleb rullisuisufänne isegi väljastpoolt Tallinnat ning seda vaid ainult sellepärast, et saaks mööda Tallinna siledamaid kõnniteid õhtul meeldivas seltskonnas rullisuisutada. [9]

2000-ndal aastal ei olnud Falcki autot rulluisurühma iga kord saatmas, kuid nüüd on. Üritus on arenenud suuremaks ning samamoodi ei olnud varem ka korraldajaid, kes hoolitseksid sõitmisel ohutuse eest. Varem kogunesid rulluisutajad lihtsalt Jaani kiriku ette ja sõideti sinna, kuhu sai. Korraldajaid on ~20 inimest ning peab tunnistama, et nende vastutus on küllaltki suur ning pidevat tööd nõuab ka iganädalane FNS-i läbiviimine.

Samuti ei toimunud siis ka kord kuus, iga kuu viimasel reedel A&T Sport spordipoe poolt Salomoni rulluiskude loosimist kõigi vahel, kes täitsid jagatud kuponge. Välja loositi üks õnnelik, kes võis jala numbri sobivuse korral kohe uisud jalga panna. Aastal 2005 loositi välja A&T Sport spordipoe kinkekaart väärtusega 3000.-

FNS omab ka mitmeid sponsoreid ning aitab korraldada rulluisuvõistlusi, kus on võimalik osa võtta nii proffidel kui tavauisutajatel, kes end uiskudel kindlalt tunnevad.

FNS-i eelis professionaalsete rulluisuklubide ees on see, et rulluisutama võib tulla igaüks, kes pisutki oskab. Selge võiks olla ka pidurdamine ja kaasas mõni kogenum sõber, kes vajadusel juhendaks. Üritus ei ole kohustuslik ja distantsi võib pooleli jätta, kui see üle jõu käib.

2.2 Friday Night Skate ajalugu maailmas ja Eestis

FNS maailmas

Alguse sai FNS San Franciscost aastal 1989, kus toimus suur maavärin, mis seiskas öösel liikluse. Selline seis oli rulluisutamise aspektist soodne ning nii hakkasidki rulluisutajad kohtuma igal reede hilisõhtul. Ööskeidid ehk öösel toimuvad rulluisutamised on rulluisumaailmas erakordsed, pigem festivalide, touride ja maratonide sarnased. Varsti sai ööskeidist õhtune rulluisutamine, mis nimetati Friday Night Skate-ks (FNS). Rullisuüritus levis kiiresti üle Ameerika ning sealt Euroopasse. Euroopas sai FNS laiemalt tuntuks üritusest Montparnasse-i tänavalt Pariisist aastal 1993, kus hulljulged rulluisutajad löid klubi "Crazy Riders" ning hiljem "Rollermania" assotsiatsiooni. See üritus levis üle kogu Euroopa ja nüüdseks toimuvad sarnased üritused paljudes riikides. [9]

Järgnevalt on välja toodud tähelepanumärkimist väärivad üritused:

- Amsterdami FNS rulluisutamistel käib osalejaid paarisajast rulluisutajast kuni tuhandeni. Sõiduteed on siledad ning üritus on hästi organiseeritud.
- Berliinis – Blade Night Berlin – käib 1000-4000 rulluisutajat. Organiseeritus jätab soovida, kuid riigi seadused ja tingimused on rulluisutajatele siiski soodsad.
- Frankfurtis toimub rulluisutamine teisipäeva õhtuti ning nimeks on Tuesday Night Skate. Rulluisutamine on seal väga hästi organiseeritud ja seda julgustab politsei. Keskmine kilomeetraas tuleb 33-42km ehk keskmine maratoni pikkus, seega on tegemist pigem tugevatele rulluisutajatele orienteeritud üritusega.
- The Empire Skate Club nime all rulluisutatakse teisipäeval New Yorkis ning see on toimunud aastast 1990. Rulluisutamine on kiire ja raske, mistõttu osalejaid koguneb kõigest ~50.
- Pariisis Grande Dame of all Night Skates nimega üritus kogub ilusatel õhtutel 10 000-12 000 rulluisutajat.
- Philadelphia Landskaters käivad koos teisipäeviti. Ka seal ei ole palju rulluisutajaid, tavaliselt ainult ~50.
- Zürichis rulluisutatakse kuuel õhtul nädalas ja kõige rohkem on tulnud rulluisutajaid 4200. [9]

Siiani on maailma rekordiks Berliini Friday Night Skate, kus oli ükskord kokku ~45 000 rulluisutajat.[9]

FNS Eestis

Eestis sai FNS alguse aasta 2000 kevadel. Suve alguses hakkas eestvedajaks Henno ning sügiseks oli aktiviste juba kolm – Henno, Liis ja Peeter. Ekspressi artikli kaasabil saadi kokku üle 50 uisutaja, septembris saadi kokku 100 rulluisutajat. Septemberi lõpus "Autovaba päev" üritus ja Kahvli telesaade tõid kaks korda järjest kokku üle 200 osaleja. [10]

Aastal 2001 olid aktiivsed endiselt samad korraldajad - Henno, Liis ja Peeter. Lisandus teisigi aktiviste – Kain tegi kodulehekülge, Bond filmis ja pildistas, Mari ja Raido olid ürituse läbiviimisel väga edukad. Kaarel avas augusti lõpus mitteametliku Friday Night Skate'i

kodulehe ja meiliserveri www.fns.ee, mis nüüdseks on juba ametliku kodulehe www.skate.ee ga ühendatud. Henno ja Liis tõmbusid suvel kõrvale ja sügisel teatasid loobumisest. [10]

Aastal 2002 jätkasid Ott, Sanka, Peeter, Bond ja Raido. Ott hakkas tegema kodulehekülge ning temast sai ka peakorraldaja. Suve algul ta loobus ja temast sai FNS fotograaf. Korraldajate liidriteks said Sven, Andres ja Sirli. Aastal 2003 hakkas rullisuisuüritust vedama MTÜ Fun Without Drugs eesotsas Tarmoga. Sama aasta kevadel olid korraldajate ridades inimesi ~20. Aastal 2004 olid asjaga tegelejateks Andres ja Raino. 2005 aastal uued korraldajad olid Ott, Andres ja Tony. [10]

Nagu näha on korraldajate koosseis pidevalt muutunud, kuid üritus on jäänud. Eemaletõmbumise põhjused on arusaadavad - pidev vabatahtlik ja tasuta töö on raske koorem igapäevase leivateenimise kõrvalt.

2.3 Friday Night Skate korralduslik pool

Igal reede õhtul kogunetakse ühes ja samas kohas - Vabaduse väljakul, Jaani kiriku ees kell 19.30-20.00. Peale kogunemist toimub rivistus, kus kõik rullisuisudel olijad üle loetakse ning rullisuisutama hakatakse kell 20.00. Iga kord sõidetakse läbi kindel marsruut, mille pikkus on keskmiselt 20 km. Sõit kestab tavaliselt 3 tundi. [10]

Osaleda võivad kõik, kes uisutada oskavad ning rullisuiske omavad. Ei ole oluline, kas tullakse sõpradega või üksi. Vanusepiiranguid ei ole ning rullisuisutamise tempo on sobiv ka vanemale inimesele, eriti kui ta on varem selle alaga tegeleenud. Üritusel võivad osaleda ka jalgratturid, kuid rullisuisutajate liikumist nad ohustada ei tohi. Selle tõttu moodustatakse neist rullisuisutajate taha eraldi grupp.

Kevadel ja sügisel soojemate ilmadega, kui kõnniteed on liivast, kruusast ning muust prahist puhastatud, muutub Friday Night Skate (FNS) küllastajate arv tunduvalt. Suvel läheb arv jälle alla, sest paljud on linnast väljas ning ainult reede õhtuse rullisuisutamise pärast Tallinnasse tagasi ei tulla. 2005 a. käis kevadel(mai kuus) rullisuisutamas keskmisel 94,5 inimest. .Esimene ametlik FNS on igal aastal eriti populaarne 2005 aastal osales sellel 94 rullisuisutajat. Suvel kõige kuumemate ilmadega(juuni-juuli-august) on rullisuisutajaid vähem, 2005 aastal oli keskmiseks 61 osalejat. Sügisel(septembris) osales keskmiselt 58,6 huvilist. Kõige rohkem on olnud rullisuisutajaid FNS-il 23. mai 2003, kus tuli kohale üle 240 uisutaja.[10] ja 2005 aastal jäi rekordis

27.mai, kus osales 100 rulluisutajat. (Lisa 2) Rolli mängis kesine osalejate arv võrreldes varasemate aastatega kindlasti ilm.

Marsruudi läbimisel tehakse iga natukese aja tagant tehakse peatusaid, kus oodatakse järgi nõrgemaid rulluisutajaid ning toimuvad ka erinevad tegevused, mängud, võistlused. Grupist ei saa keegi maha jääda ka seepärast, et rulluisutamise ohutuse eest vastutavad meeskonnaliikmed, kelle ülesanne on hoida rulluisugrupp koos ja vaadata, et keegi ei sõidaks autoteel. Samuti hoolitsevad nad ka selle eest, et suurema teeületuse ajal ei tekiks ohtlikku olukorda autoliiklusele ning rulluisutajatel.

Puhkepauside ajal on meeldiv sõpradega lobiseda, hinge tõmmata ja edastatakse infot edasi toimuva kohta. Peatused võivad kesta isegi kuni 30 minutit, seda soojemate ilmade puhul. Lisaks rulluisutamisele tehakse ka võistluseid, seda küll ainult hea ilma korral. Võistlused toimuvad alati võistkonniti. Neid on erinevaid:

- Rongi sõitmine läbi takistusraja – kõik hoavivad käest kinni, moodustavad rongi ja läbivad takistusraja
- Vormel 1 pitstop mäng – rulluisutaja läbib raja, algpunkti jõudes paneb tema uisud jalga teine võistkonnaliige ning läbib samuti raja
- Slaalomisõidu võistlused – ümber postidest tehtud slaalomiraja läbimine
- Tantsimine rulluiskudel – tavalisest valsist tantsimine paarides
- Jalgpalli mängimine rulluiskudel
- Julgematele rulluisutajatele tehakse ka hüppevõistlusi

Rulluisutamise peale ei saa ka liiga palju aega kulutada, kuna kaugemalt tulijad jõuaksid sellisel juhul väga hilisel ajal koju. Üritus lõpeb alati enne keskööd, et nooremad rulluisutajad, kes peavad olema varem kodus, õigeaegselt ühistranspordi peale jõuaksid.

2.4 Turvalisus ja marsruudid FNS-il

Turvalisus FNS-il

Kogu marsruudi ajal sõidab uisutajatega kaasa turvafirma Falck auto, meeskonda kuuluvad ka erkroheliste vestidega uisutajad, kes vastutavad liiklusohutuse eest ja sõiduteede ületamise ajaks teed kinni panevad. Nemad hoolitsevad ka selle eest, et rulluisutajate grupp püsiks koos ning ei toimuks rulluisutamist autoteedel.

Samuti on olemas korraldajate käes ka vastavad sildid – “Lapsed Teel” või “Rulluisutajad” – nendega suunatakse ning peatatakse ka autod, kui teeületamisel on mõni ülekäigurada, kus valgusfoor puudub või hilise aja tõttu ei tööta.

FNS-il võivad osaleda ka jalgratturid, kuid neilt nõutakse, et nad sõidaksid rulluisutajate seljataga, kuna liikumine keset rulluisutajate gruppi rattaga on kohmakas ja keeruline. Jalgratturitest eraldi grupi moodustamine aitab vältida kokkupõrkeid ja ohtlikke olukordi.

Kukkumine võib ehmatada ning rulluisutamise tuju päris pikaks ajaks ära võtta. Samuti võib saada päris tõsiseid vigastusi, mis paranevad pikka aega.

Rulluisutamine on alati seotud ohtudega, mis ei tulene mitte ainult inimese enda ja tema kaaslaste tegevusest või ohtlikest teelõikudest. Kuna rulluisu- ja jalgrattateedel on väga erinevate tasemetega harrastajaid, siis võib tahtmatult tekkida olukordi, kus kukkumine on paratamatus. Selleks, et võimalikel kukkumistel oleksid tagajärjed minimaalsed, tuleks alati kanda kiivrit ja randmekaitsmeid ning soovituslikult ka küünarnuki- ja põlvekaitsmeid. Kaitsevahendid kuulugu nii laste kui ka täiskasvanute puhul algusest peale uisutamise varustuse juurde. [11]

Rulluisutamisel kasutatakse järgmisi kaitsmeid:

- Käekaitsmed – kaitseb käelaba ja rannet. Käekaitsmeid kasutatakse rulluisutamisel kõige rohkem. On olemas kahte liiki käekaitsmeid:
 1. sellised, mis hoiavad randme paigal ehk pikemad ja ei lase randmel nii hästi liikuda. Hoiavad kukkudes ära randme murdumise ning kaitsevad samas ka peopesa vigastuste eest.
 2. sellised, mis kaitsevad ainult peopesa kukkumisel.
- Küünarnuki kaitsmed – kinnitatakse ümber küünarnuki, et need kaitseksid küünarnukki kukkumisel.

- Põlvekaitsmed – kinnitatakse ümber põlve. Need võivad olla rulluisutamisel natuke ebamugavad, kuna ei lase põlve sirgeks painutada. Samas rulluisutataksegi natuke põlvest alla lastud asendis.
- Kiiver – kõige vähem kasutatav. Tavaliselt on see kasutusel ainult tippportlastel, kuna võistlustel ei lubata osalemist ilma kiivrita. Samas peaks kiiver olema just neil, kes ei oska hästi rulluisutada, kuna pea on kõige õrnem kehaosa.

Marsruudid FNS-il

Välja on kujunenud kindlad teekonnad, mida läbitakse tihedamalt. Teekonna valiku määrab ära arutelu FNS-i internetifoorumis, – <http://fns.karjamaa.ee> - kus igaüks saab arvamust avaldada ning kõige populaarsem marsruut valitakse sõitmiseks välja. Mõnikord korraldatakse ka küsitlus, kus soovivad hääletavad oma lemmikraja poolt.[11]

Populaarsemad marsruudid on järgmised(Lisa 2):

Pirita

Jaani kirik – Narva mnt – Pirita tee – Raua tn – Vesivärava tn – J. Poska tn – Oru tn – Kuristiku tn – Lauluväljak – Kose tee - Pirita tee – Narva mnt – Pärnu mnt – Jaani kirik

Pelgulinna

Jaani kirik – Kaarli pst – Toompuiestee – Paldiski mnt – Merimetsa tee – Kolde pst – Pelguranna tee – Merimetsa tee – Endla – Jaani kirik

Mõigu

Jaani kirik – Roosikrantsi tn – Pärnu mnt – Liivalaia tn – Juhkentali tn – Tartu mnt – Vati tn – Kaabli tn – Tartu mnt – Juhkentali – Liivalaia tn – Pärnu mnt – Jaani kirik

Kakumäe

Jaani kirik – Roosikrantsi tn – Pärnu mnt – A.H. Tammsaare tee – Ehitajate tee – Rannamõisa tee – Printsu tee – Tuleraua tn – Vabaõhumuuseumi tee – Paldiski mnt – Endla tn – Jaani kirik

Mustamäe

Jaani kirik – Roosikrantsi tn – Pärnu mnt – A.H. Tammsaare tee – Ehitajate tee – Paldiski mnt – Tuuleveski tn – Veskimetsa tn – Mureli tn – Marja tn – Artelli tn – Liimi tn – Mustamäe tee – Paldiski mnt – Toompuiestee – Wismari tn – Toompea tn – Kaarli pst – Jaani kirik

Vana-Lasnamäe

Jaani kirik – Roosokranti tn – Pärnu mnt – Sakala tn – Kentmanni tn – Kauka tn – A. Lauteri tn – Liivalaia tn – Lastekodu tn – Tartu mnt – Punane tn – Pae tn – Liikuri tn – Võidujooksu tn – Narva mnt – Pirita tee – Narva mnt – Jaani kirik

Pirita-Kose

Jaani kirik – Narva mnt – Pirita tee – F.J.Wiedemanni tn – J. Poska tn – A. Weizenbergi tn – Kadri tee – Oru – Kuristiku tn – Lauluväljak – Kose tee – Kloostrimetsa tee - Pirita tee – Narva mnt – Jaani kirik

Pääsküla

Jaani kirik – Roosikrantsi tn - Pärnu mnt – Vabaduse pst – Nõmme ujula parkla – Vabaduse pst – Pärnu mnt – Roosikrantsi tn – Jaani kirik

3. FRIDAY NIGHT SKATE SIHTGRUPI ISELOOM JA RAHULOLU ÜRITUSE KORRALDUSEGA

3.1 Metoodika

Uurimuse eesmärk oli välja selgitada FNS-l osalejate osalemise sagedus ning aktiivsuse tase ning nende arvamus ja rahulolu FNS korraldusliku poole osas.

Valim: küstlus viidi läbi 19.augustil, 2.septembril ja 9.septembril 2005 a. FNS-l osalejate hulgas. Meessoost vastajad moodustasid 59% (44 rulluisutajat) kogu vastajatest ja naissoost vastajaid oli 41% (31 rulluisutajat). Keskmine vanus oli 18,6 aastat, noorim osaleja oli 10 aastane ja vanim 30 aastane.

Uurimustöö teostamisel kasutati kvalitatiivset lähenemist (küsitlus) (Lisa 3). Küsitlus viidi kolmel korral, kus kokku oli vastajaid 75:

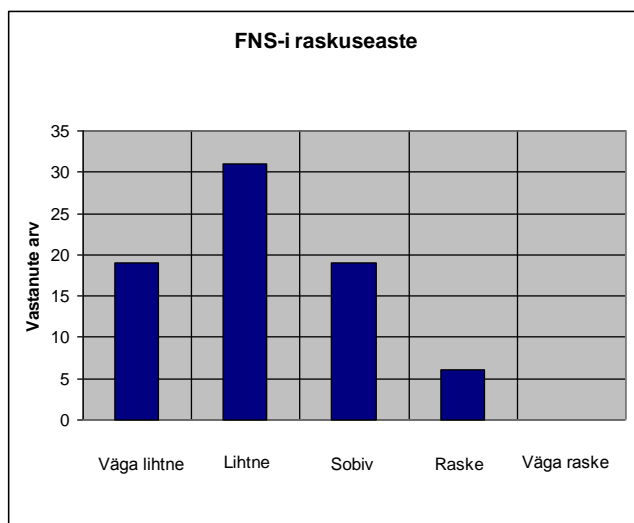
- 19.august, 44 vastajat;
- 2.september, 19 vastajat;
- 9.september, 12 vastajat.

Läbiviimise ajad olid valitud selle järgi, et augusti lõpus ja septembri alguses saabuvad noored Tallinna tagasi algava kooliaasta puhul ettevalmistusi tegema. Eelmiste aastatega võrreldes oli FNS-i küllastajate arv tunduvalt suurem kui suve keskel. 19.august käis FNS-il 69, 2.septembril 86 ja 9.september 65 rulluisutajat. Küsitluste jagamisel püüti vältida vastajate kordumist, kuna töö autor käis ise aktiivselt FNS-il ning nägupidi tundis enamikku rulluisutajatest. Samuti tulid need, kes ei olnud veel küsimustele vastanud ise küsima omale ankeetküsitlust.

3.2 Uurimistulemuste analüüs

Kõigile küsimustele tuli vastusevariantide seast valida üks endale sobivaim ning sellele ring ümber tõmmata, kuigi tuli ette ka juhuseid, kus ühele küsimusele oli valitud mitu varianti. Analüüsis on arvesse võetud ka need topeltvariandid, saamaks paremat ülevaadet FNS-i kohta. Töö autori arvates on küsitlus sobiv uurimismeetod, mis antud teema puhul annab vajalikku informatsiooni FNS-l osalejate ning ürituse enda kohta. Küsitlus oli koostatud spetsiaalselt FNS-il käijatele.

Kas FNS-i tase on sinu jaoks?

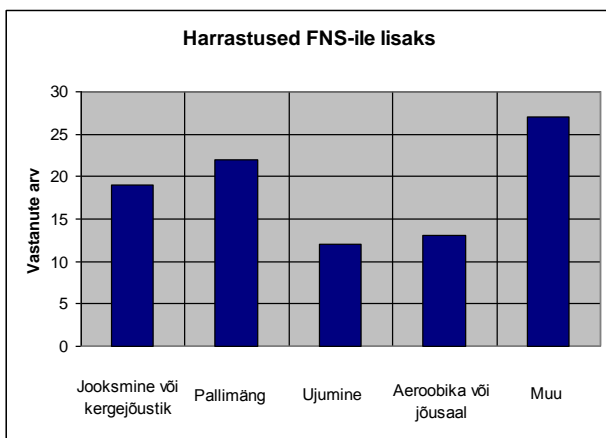

Joonis 1. FNS-i raskusaste

41,4% (31) vastanutes vastas, et FNS-i tase on lihtne. 25,3% (19) tunnistasid väga lihtsa või sobiva kasuks.

Väga raskeks ei pidanud FNS-i ükski rolluistaja kuna, kuna üritusele minnes võiks omandada vähemalt elementaarset pidurdamisoskust.

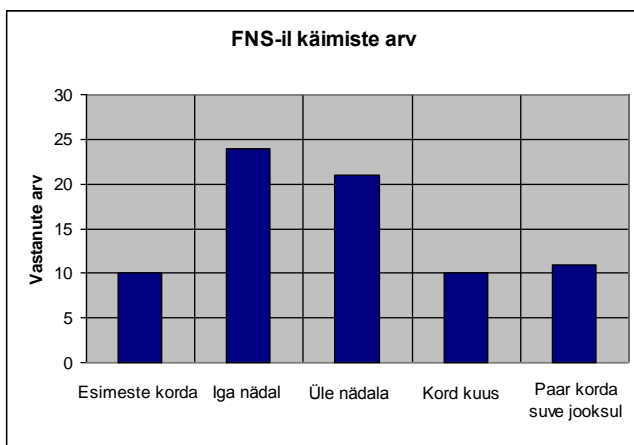
Mida harrastad rulluisutamisele lisaks?

Joonis 2. Harrastused rulluisutamisele lisaks

Pallimängudega tegeleb 22 vastanut (29,3%), millest enam toodi välja korvpalli, jalgpalli, bowlingut, võrkpall, tennist. 25,3% (19) vastanutest valis lisategevuseks jooksmise või kergejõustiku. Enamik FNS-il käijatest on veel õpilased ning võib arvata, et koolis eeldatakse nende spordialadega tegelemist. 36% (27) vastanutest tõid välja muid endale südamelähedaseid spordialasid ja harrastusi nagu näiteks tantsimine, suusatamine ja mäesuusatamine, ratsutamine, jalgrattaga sõitmine, infotehnoloogia ning karate. Toodi välja ka ekstreemsemad valdkondi, mille all mõeldi langevarjuhüppeid ja lennusporti. 10% ehk 7 rulluisutajat vastasid, et nad ei tegele ühegi kõrvalise harrastusega.

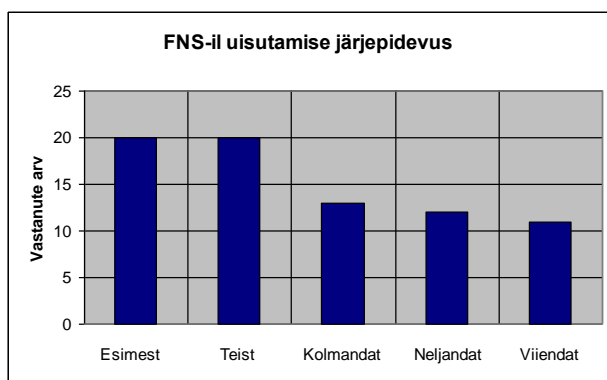
Kui tihti osaled FNS-il?

Joonis 3. FNS-il osalemise sagedus

32% (24) vastanutest käivad iga kord ja 28% (21) üle nädala FNS-l. Suurelt osalt on nendeks kõige sagedamateks osalejateks ka korraldajad ise. Kord kuus käib 13% (10) ja paar korda suve jooksul 15% osalejatest. Esimest korda FNS-l oli 13,3% (10 osalejat) kõigist vastanutest.

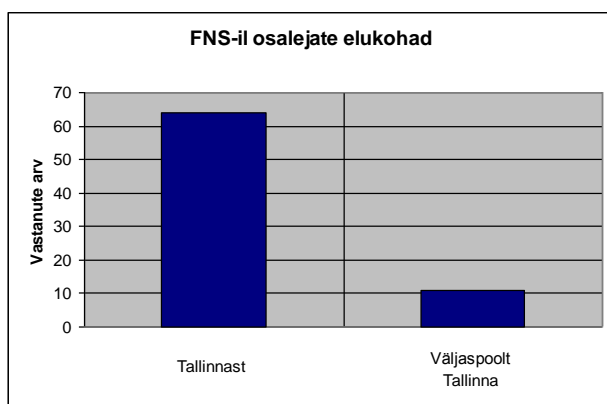
Mitmendat aastat rullisutad FNS-il?

Joonis 4. FNS-il uisutamise järjepidevus

Joonis 4 näitab, et 20 vastajat (26,7%) olid esimest aastat FNS-l osalenud, samaväärne arv rullisutajaid 20 (26,7%) osaleb üritusel teist aastat. Kolmandat aastat on FNS-l osalenud 13 (17,3%) ning neljandat aastat 12 rullisutajat (16%). Kolmandat ja neljandat aastat on osalenud ka suur osa korraldajatest. Kõige kauem ehk juba 5 aastat oli üritusel osalenuid oli 11 (14,7%).

Kui kaugelt käid FNS üritusele?

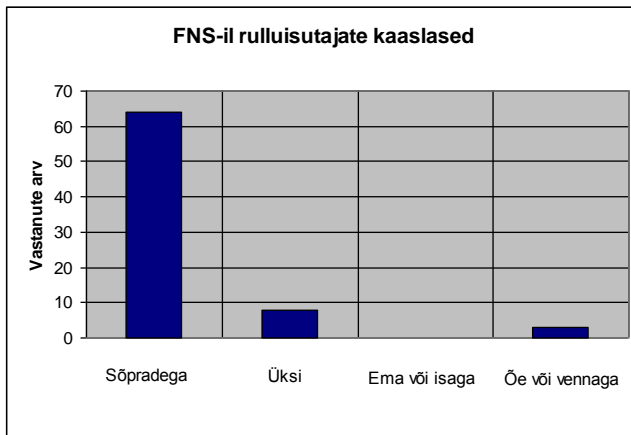

Joonis 5. FNS-i osalejate elukohad

Jooniselt 5 on selgelt näha, et ürituse FNS sihtgrupp on eelkõige Tallinnast, 85,3% (64) kõigist vastajatest. Tallinnas olid esindatud peaaegu kõik linnaosad: Pirita ja Pirita-Kose Nõmme,

Mustamäe, Lasnamäe, Pelgulinn, Kesklinn, Kalamaja, Kristiine, Rocca al Mare ja Kakumäe. 14,7% oli väljaspoolt Tallinna elanikele, kus toodi välja Saue, Kose, Keila, Jüri, Paide ja Pärnu. Arvatavasti oleks FNS populaarne ka Pärnus, kui sealt sõidetakse spetsiaalselt selleks pealinna.

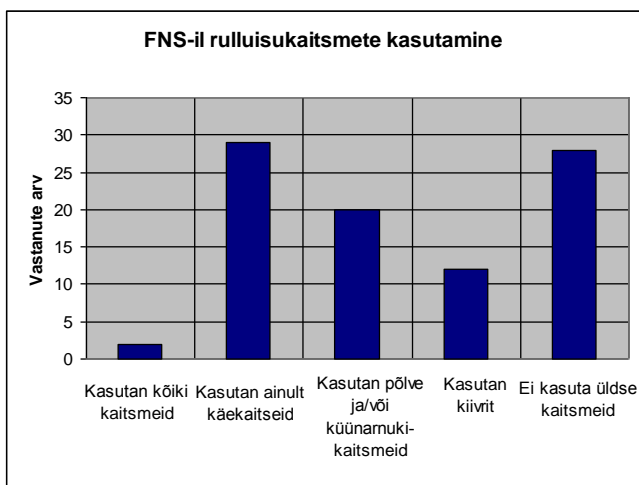
Kellega koos rulluisutada FNS-il?

Joonis 6. FNS-il rulluisutajate kaaslased

64 ehk 85,3% vastanutest rulluisutavad koos oma sõpradega. 8 (10,3%) on tulnud üksi üritusele ning 3 (4%) rulluisutajat külastas üritust koos oma õe või vennaga. Siit võiks järeldada, et FNS on kindlasti võimalus sõpradega meeldivalt vaba aega koos veeta.

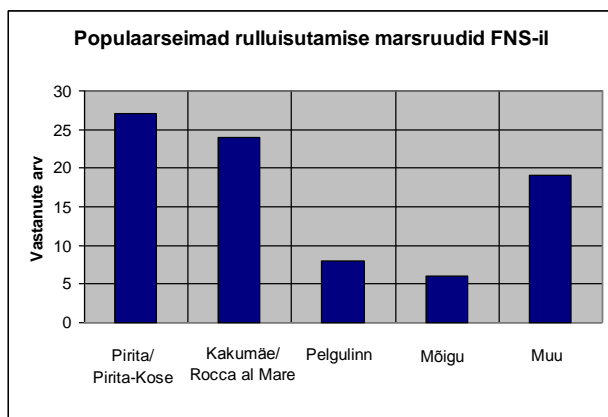
Kas kasutate rulluisutamisel kaitsmeid?

Joonis 7. Rulluisukaitsmete kasutamine FNS-il

FNS-I osalejad, kes küsitlusele vastasid, kasutavad peamiselt ainult käekaitsmeid (29%) või ei kasuta üldse kaitsmeid (28%). 20 (26,7%) rulluisutajat kasutavad põlve ja/või küünarnukikaitsmeid ja 12 (16%) valis lisaks teistele kaitsmetele ka kiivri. Kõiki rulluisutamisel vaja minevaid kaitsmeid kasutab kogu 75 vastanust vaid 2 (2,7%) üritusel osalenut. Rohkem tuleks pöörata tähelepanu rulluisukaitsmete kasutamisele FNS-I seda soodustab iga kuu viimasel reedel kõigi osalejate vahel välja loositav kinkekaart rulluisukude asemel.

Milline FNS-i marsruut on parim?

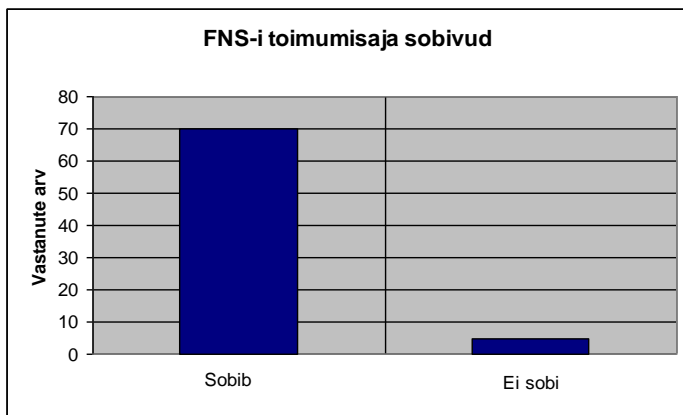
Joonis 8. Populaarseimad rulluisutamise marsruudid FNS-il

36% (29 vastajat) küsitluses osalenud rulluisutajatest valis parimaks marsruudiks Pirita või Pirita-Kose raja, kus on ainukesena rajatud praegu pikim jalgratta tee mööda rannaäärt.

Teise eelistusena (32% ehk 23 vastajat) toodi välja Kakumäe või Rocca al Mare piirkonda, kus paar aastat tagasi rajati samuti jalgrattatee. Erinevalt Pirita laugest teest mereääres on Kakumäe rajal olemas ka mõningad pisikesed tõusud ja laskumised. Sel põhjusel võib kohata seal treenimas ka erinevate rulluisutamise klubide esindajaid Tallinnas.

Muid variante valis 19 ehk 25,3% vastanutest, kuna 2005 aastal olid päris palju marsruudid omavahel põimitud ja ringid tulid päris huvitavad, kõiki ringe peeti ühtemoodi headeks või ei tehtud vahet.

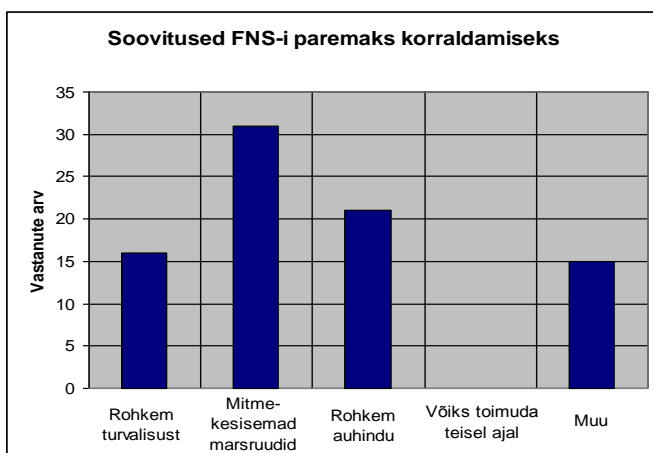
Kas FNS-i toimumisaeg on sulle sobiv?

Joonis 9. FNS-i toimumisaaja sobivus

Teatavasti on FNS-i toimumisajaks reede õhtul kell 20.00-23.00(23.30). 70 vastajat (93,3%) leidis, et see aeg on neile sobiv ja 5 vastajat (6,7%) arvas, et võiks toimuda teisel ajal. Ainuke parema aja sobimiseks leitud aeg oli neljapäeva õhtul.

Mida annaks FNS-i korralduses paremaks muuta?

Joonis 10. Soovitused FNS-i paremaks korraldamiseks

Kõige enam toodi esile mitmekesisemate marsruutide vajadust (41,3% vastanutest). Siinkohal saavad saatuslikuks Tallinna teolud, mis ei ole FNS olemasolevate marsruutide väliselt kuigi head. 21 (28%) vastanud rulluisutajat arvas, et oleks vaja rohkem ja tihedamini auhindu loosida. Praegu jagatakse kõigi osalenute vahel välja iga kuu viimasel reedel A&T Sport spordipoe kinkekaart. 16 vastanut (21,3%) pööras tähelepanu suuremale turvalisusele.

Arvatavasti on põhjuseks asjaolu, et Falcki turvaauto lõpetas turvamise poolel suvel ning rullisukaitsmete vähene kasutamine.

15 (20%) vastanut tõid välja muid võimalusi nagu näiteks erinevates linnades samuti sarnaste ürituste korraldamine, pidude organiseerimine FNS-i sihtgrupile, rohkemate soodustuste võimaldamine FNS-l osalejatele (nagu näiteks Jeti jäähallis talviti kindlal ajal uisutamise soodne pakkumine). Samuti soovitati rohkem reklaami teha.

3.3 Järeldused ja ettepanekud Friday Night Skate paremaks korraldamiseks

See on ka põhjuseks korraldajate sagedasele vahetumisele. Kasuks tuleks vähemalt üks kindel eestvedaja, millega oleks tagatud ürituse organiseeritus ja areng. Peakorraldaja peaks olema Tallinna Linnavalitsuse poolt palgatud aktiivne inimene, kes tegeleks mitmesuguste vabaaja üritustega, seal hulgas Friday Night Skate-ga.

Tuleks rohkem rõhku panna rullisutamisel turvalisuse tagamisele. Nagu Friday Night Skate-l läbi viidud küsitlusest selgus, rullisutab 28% osalejatest ilma kaitsmeteta. Siin võiks kasu olla näiteks A&T Spordipoe poolt väljaloositud rullisukudega koos ka rullisukaitsmed või teha kampaaniat näiteks T-särkide müügiga, kuhu peale kirjutada midagi turvalisusest või miks mitte loosida välja rullisukaitsmeid.

Küsitlusest selgus ka üheks suuremaks probleemiks Friday Night Skate raames rullisutavate marsruutide ühekülgusus. Juurde oleks vaja uusi ning põnevaid teid. Tallinnas on autoteede olukord tänu talvele suhteliselt halb. Paari aastaga muutuvad ka kõnniteed rullisukudel läbimatuks, aga FNS-i korraldajatel ei ole selles osas kontrolli.

Friday Night Skate korraldajad ja vabatahtlikud rullisutajad võiksid korraldada 3 korda aastas rullisutamise koolitusi, kus õpetatakse algajatele põhitõdesid ning edasijõudnutele huvilistele trikke rullisukudel. Samuti oleks päris menukaks ka Friday Night Skate-i rullisulaager, asukohaga näiteks Pärnus, kus toimuksid erinevad võistlused, karnevalid ning muud üritused. Samuti sotsiaalsest aspektist oleks rullisulaager kasulik – osalejad õpiksid üksteist paremini tundma.

Friday Night Skate arengule ja populaarsuse tõstmisele aitaks kaasa kajastamine meedia vahendusel. Näiteks sobiks Friday Night Skate tutvustamine Reporteris või TV3 Seitsmestes

Uudistes, kus olemas ka vihjetelefon. Praeguseni on üritus meediast läbi käinud vaid Autovabade päevade raames.

Korraldamisele ja osalemisele annaks palju juurde ka rohkemate sponsorite leidmine ja kaasamine. Eesti erinevate spordipoodide kaasamine üritusse. Võiks toimuda spordijookide ja ka muu spordivaruse jagamine – rulluisutamiseks spetsiaalsed sokid, higipaelad.

Püsivama kontingendi säilitamiseks oleks hea alustada klubilist tegevust. Kindlad liikmed võiksid moodustada ka FNS-i korraldajad. Omavahelisel kokkuleppel oleks parem ka FNS-i üritus läbiviimisel. Klubiline tegevus võiks olla ka peredele. FNS-i tase ei ole kuigi raske ning üritust võiks reklaamida rulluisutamisenä kogu perele. Alati võib distantsi pooleli jätta kui hakkab üle jõu käima. Iga algus on raske, kuid mida aeg edasi läheb seda lihtsamaks muutub ka rulluisutamine.

KOKKUVÕTE

Rulluisutamise on lühikese aja jooksul teinud läbi märgatava arengu. Seda mitmel põhjusel – tegemist on atraktiivse spordialaga, mis köidab nii noori kui vanu. Oma osa on kindlasti ka sellel, et rulluisutamise võimalused muutuvad Tallinnas üha paremaks. Rulluisutamise populaarsuse kiirele tõusule on kahtlemata kaasa aidanud rulluisu- ja jalgrattateede pidev ehitamine ning rulluisuvarustuse mitmekesine valik spordipoodides, seega igaüks peaks leidma endale sobiva varustuse.

Tallinnas kõige rohkem kasutatavad rulluisutamise piirkonnad on Pirita tee, kuhu aastal 2004 tehti uus jalgrattatee, mis on pealinna pikim ning Kakumäe-Rocca al Mare, kus meeldivalt vähe autoliiklust, ilus loodus ja heas kvaliteedis rulluisuteed.

Reede õhtuti toimub Tallinnas rullisüüritus Friday Night Skate, mis sai alguse aastal 1989 San Franciscos toimunud maavärina tõttu. Sealt levis üritus edasi Euroopasse ning 2000 jõudis ka esmakordselt Eestisse. Sihtgrupiks on erinevas vanuses noored, uurimuse järgi keskmise vanusega 18,6 eluaastat. Üritus on väga heaks ajaviiteks ning nakatab noori sportliku ja tervisliku eluviisiga. Friday Night Skate-i eesmärgiks on pakkuda vaheldust igapäevaelule, luues võimaluse vabal ajal puhata, end kooli (FNS-l on ju väga palju õpilasi)- ja töökeskkonnast välja elada ja pakkuda füüsilist tegevust.

Bakalaureusetöö eesmärk on läbi viia ankeetküsitlus Friday Night Skate-l osalejate hulgas 19.august, 2.september ja 9.september, saamaks informatsiooni üritusel käijate ja ürituse enda kohta. Küsimustele vastas 75 rulluisutajat, kelle vastuste põhjal on tehtud küsitluse analüüs. Üheks suuremaks probleemiks oli 2005 aasta FNS-il see, et suve keskel lõpetas Falck turvafirma oma auto saatmise reedestele rulluisutamistele. 16 küsitlusele vastanut arvasid, et peaks olema rohkem turvalisust. FNS-il käivad enamjaolt Tallinna noored ja põhieesmärk üritusel on sotsiaalne. Kuna FNS tase on enamusele osalejatest lihtne ja sobiv (67%) ning koos käiakse ikkagi peamiselt sõpradega (86%), siis on tegemist meeldiva vaba aja sisustamise vormiga, mida nauditakse toredas seltskonnas. Sobivaks ja lihtsaks osutub tegevus juba seetõttu, et suur osa vastanutest sisustab oma vaba aega ka muude harrastuste ja spordialadega, mistõttu nad on eeldatavasti füüsiliselt heas vormis.

Enamus osalejaid käib üle nädala ja igal nädalal ning sealjuures esimest või teist aastat, mistõttu võib arvata, et on piisavalt palju uusi tulijaid ja kogemustega rulluisutajaid. Kuigi suur osa FNS-l osalejatest on pärit Tallinnast, on ka kaugemalt tulijaid, mistõttu ürituste korraldamine väljaspool Tallinnat võib aidata rulluisutamise ja FNS populariseerimisele, mitmekesisemate marsruutide ja paremale korraldusele kaasa.

KASUTATUD KIRJANDUS

1. H. Lemberg 2001. *Rulluisutamine: Palju liikumist, Vähe piiranguid*.
<http://www.inimene.ee/pages.php3/170709> [20.02.2005]
2. Rulluisutamise ajalugu 2004. *SprintSkate* <http://www.sprintskate.ee/?id=1715>
[25.02.2005]
3. Külli Tammik. "Rulluisutamine – mis see on?"
http://www.terviseleht.ee/200040/40_rulluisutamine.php (01.05.2005)
4. Erinevad rulluisud. *ABEC Rulluisuklubi*
<http://www.rulluisutamine.ee/index.php?main=72> [01.04.2005]
5. Rulluisuklubi kodulehekülg. *ABEC Rulluisuklubi*. www.rulluisutamine.ee [01.04.2005]
6. Rulluisuklubi T-Rull. *Rulluisuklubi T-Rull* www.t-rull.ee [01.04.2005]
7. Rulluisuklubi kodulehekülg 2003. *Rullest rulluisuklubi*. <http://www.rullest.ee>
[01.04.2005]
8. Rulluisuklubi kodulehekülg. *MTÜ Vigurid* <http://www.hot.ee/vigurid/> [01.04.2005]
9. Friday Night Skate maailmas. *Inline Skating Resource Center*.
<http://www.iisa.org/travel/nightskates.htm> [01.05.2005]
10. Friday Night Skate 2003. *Friday Night Skate ametlik kodulehekülg*. www.skate.ee
[01.04.2005]
11. Rulluisutamine. *Rulluisukaitsmed*. <http://www.sprintskate.ee/?id=1118> [01.04.2005]
12. Friday Night Skate 2005. *Friday Night Skate ametlik internetifoorum*
<http://fns.karjamaa.ee> [01.05.2005]
13. Mark Powell, John Svensson. [1993] 1998. *In-Line Skating /Mark Powell, John Svensson*.
– 2nd ed. Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

LISAD

Lisa 1. Rulluiskude tüübid

Harrastusrulluisud

Treeningrulluisud

Võistlusrulluisud

Trikirulluisud

Ilurulluisud

Hokirulluisud

Lisa 2. Friday Night Skate 2005 aasta hooajal

Kuupäev	Arv enne uisutamist	Arv peale uisutamist	Marsruut
01.04.2005 (ma)	27	15	Rocca al Mare
08.04.2005 (ma)	45	32	Nõmme
15.04.2005 (ma)	46	34	Pirita
22.04.2005 (ma)	52	40	Mõigu
29.04.2005 (ma)	60	50	Haabersti
06.05.2005	94	47	Stroomi
13.05.2005	93	63	Pirita
20.05.2005	91	50	Kakumäe
27.05.2005	100	55	Tondi
03.06.2005	65	40	Õismäe
10.06.2005	85	59	Mõigu
17.06.2005	85	57	Kopli
24.06.2005	48	25	Kakumäe
01.07.2005	75	45	Pirita-Kose
08.07.2005	65	45	Rocca al Mare
15.07.2005	67	50	Mõigu
22.07.2005	70	48	Mustamäe
29.07.2005	79	55	Nõmme
05.08.2005	75	38	Kakumäe
12.08.2005			Otepää
19.08.2005	69	56	Kalamaja
26.08.2005	10	-	Jäi ära
02.09.2005	86	70	Pirita-Lasnamäe
09.09.2005	65	50	Mõigu
16.09.2005	36	21	Pirita
23.09.2005	62	34	Kakumäe
30.09.2005	42	20	Mustamäe
07.10.2005(ma)	35	25	Lasnamäe-Kose
14.10.2005(ma)	15	15	Kristiine Keskuse parkla
21.10.2..5(ma)	20	20	Kristiine Keskuse parkla

(ma) – mitte ametlik

Lisa 3. Küsitlus

Küsitlust on koostatud Tallinna Ülikooli lõputöö „Rullisüüritus Friday Night Skate” jaoks. Vastamiseks tõmmata igale küsimusele ring ümber sobivaimale vastusevariandiga tähele. Vastates variandi „Muu”, palun lisada seletus punktiirile.

Vanus:

Sugu:

1. Kas FNS-i tase on sinu jaoks?
 - a). Väga lihtne
 - b). Lihtne
 - c). Paras
 - d). Raske
 - e). Väga raske
2. Mida harrastad rullisüüritamisele lisaks?
 - a). Jooksmist või kergejõustikku
 - b). Pallimängu, millist
 - c). Auto/motosport
 - d). Mitte midagi
 - e). Muu
3. Kui tihti osaled FNS-il?
 - a). Esimest korda olen
 - b). Iga nädal
 - c). Üle nädala
 - d). Kord kuus
 - e). Paar korda suve jooksul
4. Mitmendat aastat rullisüütad FNS-il?
 - a). Esimest aastat
 - b). Teist aastat
 - c). Kolmandat aastat
 - d). Neljandat aastat
 - e). Viiendat aastat
5. Kui kaugelt käid FNS üritusele ?
 - a). Elan Tallinnas(linnaosas)
 - b). Elan Tallinnast väljaspool(kus?)
6. Kellega koos rullisüütad FNS-il?
 - a). Sõpradega
 - b). Üksi
 - c). Ema/isaga
 - d). Õe/vennaga
 - e). Muu
7. Kas kasutad rullisüükaitsmeid FNS-il? paremaks muuta?
 - a). Kasutan kõiki kaitsmeid
 - b). Kasutan ainult käekaitsmeid
 - c). Kasutan põlve või/jaküünarnukikaitsmeid
 - d). Kasutan kiivrit
 - e). Ei kasuta üldse kaitsmeid
8. Milline on FNS-i marsruut on parim?
 - a)Pirita/Pirita-Kose
 - b) Kakumäe/Rocca al Mare
 - c)Pelgulinna
 - d) Mõigu
 - e)Muu
9. Kas FNS-i toimumisaeg on sulle sobiv?
 - a) Jah, reede õhtul kell 20.00 sobib mulle
 - b). Ei, võiks toimuda teisel ajal kui vastad “Ei” siis, millal on sobivaim aeg
10. Mida annaks FNS-I korralduses paremaks muuta
 - a) Rohkem turvalisust
 - b) Mitmekesisemad marsruudid
 - c) Rohkem auhindu
 - d) Võiks toimuda teisel ajal
 - e) Muu

Täna meeldiva koostöö ja ausate vastuste eest!

Annika Vestel